

ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCÍCH MAJETKOVÝCH
RAŠINOVO NÁBŘEŽÍ 390/42, 128 00 NOVÉ MĚSTO, PRAHA 2
ÚP V HL. M. PRAZE
ODBOR PRÁVNÍCH SLUŽEB

ÚSTAVNÍ SOUD Joštova 8, 660 83 Brno	
Doslo dne:	22 -11- 2019 4
_____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje:	

110523/A/2019-PSJ1

Ústavní soud
Joštova 625/8
60200 Brno

NAŠE Č.J.: UZSVM/A/59145/2019-PSJ1

VYŘIZUJE: Komárková Markéta, JUDr.

ÚTVAR: 9214

TELEFON: +420 225 776 846 mobil 731451812

E-MAIL: Marketa.Komarkova@uzsvm.cz

DAT.SCHRÁNKA: 96vaa2e

Předcházi

K sp.zn. II. ÚS 2860/2019

Stěžovatelé: 1) **FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG**, REG. Č. fl-0001,030.270-0, se
Sídlem Bergstrasse 5, 9490 Vaduz, Knížectví Lichtenštejsko

2) **S.D. Fürst Hans Adam II. von und zu Liechtenstein**, nar. bytem

oba právně zastoupeni **Dr. Ervinem Hanslikem MRICS**, advokátem advokátní kanceláře **TaylorWessing e/n/w/c advokáti v.o.s**, se sídlem u Prašné brány 1, Praha 1

Účastníci: **Vrchní soud v Praze**, se sídlem Nám. Hrdinů 300/11, Praha 4
Okresní soud v Kolíně, se sídlem Kmochova 144, Kolín

Vedlejší účastníci:

- 1) **Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**, IČ 69797111 se sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2
- 2) **Česká republika – Státní pozemkový úřad**, IČ 01312774 se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3
právně zastoupený **Mgr. Martinem Bělinou**, advokátem, **AK Bělina@Partners**, se sídlem Pobřežní 370/4, Praha 8
- 3) **Česká republika – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, IČ 00022985, se sídlem Karmelitská 529/5
- 4) **Ředitelství silnic a dálnic**, IČ 659993390, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4
- 5) **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, IČ 70994234, se sídlem Dlážděná 1003/7, Praha 1
- 6) **Lesy České republiky, s.p.**, se sídlem Přemyslova 1106/19, Hradec Králové,

právně zastoupen Mgr. Ilonou Kindlovou, advokátkou, advokátní kancelář KŠD LEGAL, se sídlem CITY TOWER, Hvězdova 1716/2b, Praha 4

- 7) Povodí Vltavy, státní podnik, IČ 70889953, se sídlem Bezručova 4219, Chomutov
- 8) Povodí Labe, státní podnik IČ 70890005, se sídlem Víta Nejedlého 951/8, Hradec Králové
- 9) BALMED Praha, státní podnik, IČ 25125877, se sídlem Lysolajské údolí 15, Praha 6

- Ústavní stížnost
- Vyjádření vedlejšího účastníka Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových k ústavní stížnosti

Doručováno datovou schránkou

Příloha:

- Pověření právní zástupkyně Vedlejšího účastníka 1)

Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, jednajícího za Českou republiku - mimo jiné ve věci vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp.zn. 19 C 318/2018 byla 07.11.2019 - dále také jen „Vedlejší účastník 1)“ - doručena ústavní stížnost **FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG**, Reg.č. fl-0001,030.270-0, se sídlem Bergstrasse 5, 9490 Vaduz, Knížectví Lichtenštejnsko - dále také jen „Stěžovatel 1)“ a **S.D. Fürst Hans Adam II, von und zu Liechtenstein, nar.** - dále také jen „Stěžovatel 2)“ - oba **právně zastoupeni Dr. Ervinem Hanslikem MRICS**, advokátem advokátní kanceláře **TaylorWessing e/n/w/c advokáti v.o.s**, se sídlem u Prašné brány 1, Praha 1 (společně pak dále také jen „Stěžovatelé“) proti usnesení Vrchního soudu v Praze čj. Ncp 77/2019-78 ze dne 21.05.2019, spolu s výzvou k podání vyjádření k ústavní stížnosti do 14 dnů od jejího doručení s tím, že nebude-li lhůta dodržena, má se za to že se Vedlejší účastník 1) vzdává ve smyslu § 28 odst. 2 zák. o Ústavním soudu svého postavení vedlejšího účastníka.

Vedlejší účastník 1) v prvé řadě **žádá o prominutí zmeškání stanovené lhůty**, které bylo zapříčiněno skutečností, že se Stěžovatelé s Vedlejším účastníkem 1) vedou řadu obdobných sporů, v nichž za Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, jedná řada pověřených zaměstnanců, kteří ve všech sporech postupují ve shodě. Výsledek projednání rubrikované ústavní stížnosti bude mít dopad na všechny tyto spory, a proto bylo nezbytné vyjádření k této stížnosti projednat s ostatními pověřenými zaměstnanci Vedlejšího účastníka 1).

Vedlejší účastník 1) deklaruje, že **se svého postavení vedlejšího účastníka v řízení o ústavní stížnosti nevzdává.**

I.

Stěžovatelé ústavní stížností brojí proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21.05.2019 čj. Ncp 77/2019-78 (dále také jen „Usnesení“), kterým bylo rozhodnuto, že věcně příslušnými k projednání dané věci jsou v prvním v prvním stupni okresní soudy podle § 9 odst. 1 o.s.ř. Své rozhodnutí Vrchní soud v Praze opřel o názor, že *„...předmětem žaloby je soukromý majetek žalobců a žalobci zde nevystupují jménem Lichtenštejnského knížectví, ale jako soukromá osoba a nadace...“*.

II.

Vedlejší účastník 1) se s důvody, na nichž Stěžovatelé staví svůj nesouhlas s Usnesením a dovozují důvodnost ústavní stížnosti, nesouhlasí, neboť má za to, že řízení vedené před Okresním soudem v Kolíně pod sp.zn. 19 C 318/2018 (dále také jen „Řízení“) nejsou splněny podmínky pro uplatnění ani jedné z výjimek stanovených v § 9 odst. 2 o.s.ř. Důvody, z nichž tento závěr Vedlejší účastník 1) dovozuje dále rozvádí vždy ve vztahu k příslušnému Stěžovateli.

II/1

Stěžovatel 1)

1. Stěžovatel 1) je soukromoprávním subjektem – nadací - s vlastním majetkem a organizační strukturou oddělenou od státu – Lichtenštejnského knížectví. Jedná se tedy o právnickou osobu soukromého práva, nikoliv o veřejnoprávní subjekt – ať již stát nebo subjekt jím zřízený.
2. Vztah Stěžovatele 1) k Lichtenštejnskému knížectví, tj. státu lze dovozovat nejvýše z nedoložených tvrzení Stěžovatelů, že Stěžovatel 1) je zřízen za účelem zajišťování výkonu ústavní funkce hlavy státu panujícím knížetem z Liechtenštejna, tj. v současné době Stěžovatelem 2). Účel nadace je však nepoměrně širší, neboť Stěžovatel 1) spravuje

rozsáhlé majetky v oblasti zemědělství, lesnictví, produkce energií aj. mimo území České republiky.

3. Na majetek Stěžovatele 1) nelze tedy nahlížet jako na majetek výlučně určený k výkonu státních, vládních a jiných veřejných funkcí ve smyslu § 7 odst. 1 zák. č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Tomuto názoru ostatně svědčí i rozhodnutí českých soudů v dřívějších obdobných řízeních (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 22 Cdo 4705/2016).
4. Pro tento závěr svědčí i poslední vývoj mezinárodního práva, kdy se upouští od dříve užívaného konceptu imunity absolutní a imunita je nyní chápána zásadně ve smyslu funkčním, tj. cizí stát se nemůže dovolávat své imunity, působí-li jako běžný subjekt občanskoprávních poměrů a jeho jednání akty nemají politický, ale jen hospodářský účel; stát zde nevystupuje jako suverén a neoplývá tudíž mezinárodněprávní imunitou.
5. V této souvislosti Vedlejší účastník 1) odkazuje i na závěry v dokumentu Report od the Working Group on Jurisdictional Immunities of States and Their Property (UN Doc. A/CN.4/L.576), podle nichž se stát nemůže dovolávat své jurisdikční imunity rovněž tehdy, jedná-li se o řízení týkající se jeho obchodních transakcí, pracovních smluv, vlastnictví, držby nebo užívání majetku, apod., tedy v případech, kdy stát nejedná jako vykonavatel veřejné moci. Ergo, nemůže-li se této imunity v uvedených věcech domáhat stát, tím méně je pak možno uvažovat o uplatnění této imunity v případě majetku Stěžovatele 1), tj. osoby od státu zcela odlišné.
6. Ve vztahu k České republice tedy Stěžovatel 1) ani jeho majetek nepožívají žádných imunit či výsad, a proto ve vztahu v Řízení požadovaných pozemků jakož i v otázce vlastnictví a soukromoprávních vztahů obecně je proto Stěžovatel z pohledu českého práva ve shodném postavení jako jakákoliv jiná právnická osoba, jež vstupuje do soukromoprávních vztahů na území České republiky či se domáhá ochrany u zdejších obecných soudů.

II/2

Stěžovatel 2)

1. Stěžovatelé tvrdí, že Stěžovatel 2) je vládnoucím knížetem a hlavou nezávislého Lichtenštejnského knížectví. Z titulu své funkce tak požívá výsad a imunit podle českého i mezinárodního práva. Z obecného hlediska tomuto tvrzení lze přisvědčit, ale toliko v oblasti práva veřejného. Ve vztahu k předmětu žaloby Stěžovatel 2) nepožívá a nikdy nepožíval výsad ani imunit, což ostatně platí i pro jeho předky.
2. Skutečnost, že fyzická osoba je hlavou suverénního státu a z titulu této funkce požívá diplomatických výsad a imunit, ji nikterak nezbavuje práva vlastnit soukromý majetek a s tímto disponovat za stejných podmínek jako jakákoliv jiná fyzická či právnická osoba, která takových výsad a imunit nepožívá. V případě v Řízení požadovaných pozemků se jednalo právě o majetek soukromé osoby.
3. Dle současné nauky mezinárodního práva tak požívá hlava státu absolutní imunity pouze v trestních věcech s výjimkou spáchání trestných činů podle mezinárodního práva.
4. I v případě Stěžovatele 2) tedy platí, že výsady a imunity dle mezinárodního práva se vztahují na takové činnosti, které jsou výkonem svrchované činnosti státu nebo hlavy státu, nikoliv pokud se jedná o akty soukromoprávní povahy. K funkční teorii imunity cizího státu, na kterou Stěžovatelé ve své stížnosti odkazují, k tomu Vedlejší účastník 1)

namítá, že stát požívá imunit pouze ve vztahu k výkonu svrchované činnosti, tedy ve vztahu k úkonům při výkonu státních, vládních a jiných veřejných funkcí. Například právě řízení o nemovitostech je aktem soukromoprávní povahy (viz též čl. 13 Úmluvy OSN o jurisdikčních imunitách států a jejich majetku, sjednané dne 02.12.2004 V New Yorku, který odráží mezinárodní obyčejové právo).

5. Předkovi Stěžovatele 2) byl majetek zkonfiskován na základě dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb. jako soukromý majetek. O tom svědčí ostatně nález Správního soudu v Bratislavě č. 138/46-5 ze dne 21.11.1951, kdy tento jednoznačně stanovil, že základním předpokladem provedení konfiskace dle dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb. je, že konfiskovaný majetek je ve vlastnictví osoby, jež splňuje podmínky pro konfiskaci v odkazovaném dekretu stanovené.
6. O charakteru majetku a postavení vládnoucích knížat Lichtenštejnského knížectví na území České republiky ostatně svědčí i rozsudek Nejvyššího soudu Československé republiky R II. 28/1928, kterým Nejvyšší soud vyslovil jednoznačný právní názor, že „...zřízením československého státu práva právního předchůdce z listiny ze dne 01.08.1842 na území československém mu dříve příslušící pominula a nepřísluší mu nic více než prosté soukromé vlastnictví pozemkové, které je podrobeno obecnému zákonodárství...“
7. V každém případě podání žaloby k soudu osobou požívající výsad a imunit představuje ipso facto vzdání se imunity v konkrétním řízení.
8. Lze tedy shrnout, že Stěžovatel 2) s ohledem na výše uvedené v rubrikovaném řízení, ani v jemu podobných, imunit nepožívá.

III.

Porušení zásady svrchované rovnosti států

K Stěžovateli tvrzenému porušení zásady svrchované rovnosti států Vedlejší účastník 1) namítá zejména.

1. Zásada svrchované rovnosti států znamená, že jsou si všechny státy právně rovny, mají rovná práva a povinnosti. Z toho též vyplývá, že jeden stát nerozhoduje o činech jiných států. To znamená, že soudy jednoho státu nejsou oprávněny rozhodovat o činech *acta iure imperii* jiného státu, neboť se jedná o výsostné akty cizího státu a jednalo by se tak o vměšování do vnitřních záležitostí daného státu. České soudy by tak neměly pravomoc rozhodovat ohledně činů osoby, jejíž činy jsou přičitatelné jinému státu, pokud by se jednalo o činnost související se svrchovaným výkonem státní moci, neboť na takové činy se vztahuje imunita daného státu. V daném případě se však jedná o činy *acta iure gestionis*, tudíž zásada svrchované rovnosti států se neuplatní.
2. Tvrzení Stěžovatelů, že určení věcné příslušnosti soudů by mohlo zasáhnout do výsad a imunit, které Stěžovatelé požívají dle mezinárodního práva, lze k tomu konstatovat, že rozhodování o věcné příslušnosti soudů je otázka vnitrostátního práva, která není mezinárodněprávním režimem výsad a imunit nijak regulována a nezasahuje, a ani nemůže, tak do výsad a imunit dle mezinárodního práva.
3. Nad shora uvedené pak Vedlejší účastník 2) připomíná, že to byli sami Stěžovatelé, kdo podřídili svůj spor pravomoci nejen českých soudů, ale okresních soudů, a proto jimi tvrzené dotčení ústavně zaručených práv lze stěží dovést.

Vedlejší účastník 1) proto navrhuje zamítnutí ústavní stížnosti jako nedůvodné.

V Praze dne 22.11.2019

JUDr. Markéta Komárková
právní zástupce